

Rozwój polskiego czasopiśmiennictwa pedagogicznego w zaborze pruskim

27 czerwca 2012

Liberalizacja polityki Wilhelma IV oraz osłabienie germanizacji w czterdziestych latach XIX wieku spowodowały ożywienie myśli pedagogicznej w Wielkim Księstwie Poznańskim. W 1845 roku powołano na tych ziemiach pierwsze w dziejach Polski czasopismo, typowo pedagogiczne pod tytułem Pismo dla Nauczycieli Ludu. Powstało ono z inspiracji Tygodnika Literackiego A. Wojkowskiego i ukazało się tylko 10 numerów. W latach 1846 -49 wychodziło czasopismo redagowane w duchu katolickim, Kościół i Szkoła.

Powstaje pierwsze Polskie Towarzystwo Pedagogiczne, rozwija swą owocną działalność Ewaryst Estkowski, redaktor pierwszego czasopisma pedagogicznego wydawanego w Poznaniu pod tytułem Szkoła Polska (1849- 53) – zamieszcza w nim między innymi artykuły historyczne.

Po upadku Szkoły Polskiej były jeszcze w Wielkopolsce próby stworzenia prasy pedagogicznej ale wszystkie usiłowania poszły na marne z powodu srożącego się ucisku ze strony Rządu Pruskiego.

Poznańskie, posiadające bogate tradycje i dorobek w rozwoju polskiej prasy pedagogicznej w drugiej połowie XIX wieku nie miało żadnego czasopisma pedagogicznego na odpowiednim poziomie naukowym. Ukazało się kilka tytułów, ale miały one krótki żywot, były to: Pedagog (1863), Świątełko (1862 – 63), Oświata (1865-67) . Okres ?kulturkampfu? skutecznie zahamował rozwój prasy pedagogicznej i w latach 1874 – 90 wychodził

tylko tygodnik poznański, Warta.

W ostatnim dziesięcioleciu przed wybuchem I wojny światowej mieliśmy ogółem 31 czasopism pedagogicznych. Wydawnictwa te miały oparcie w organizacjach nauczycielskich, stowarzyszeniach oświatowych lub władzy szkolnej. Niektóre miały krótki żywot z powodów ekonomicznych i innych. Pierwsze miejsce co do ilości wydawanych czasopism zajmował Kraków następnie Lwów i Warszawa. Po jednym czasopiśmie przypadało na Cieszyn, Poznań, Nowy Sącz, Tarnów i Sambor. W omawianym okresie wydawano również czasopisma przeznaczone dla młodzieży i tak w Krakowie były to: Którzy Idziemy oraz Poradnik Językowy, we Lwowie: W Słońcu oraz Płomyk.

[T. Kamiński, op. cit. s. 13. S. Wołoszyn, Dzieje wychowania i myśli pedagogicznej w zarysie, Warszawa 1964, s. 323.

H. Rowid, op. cit. T. Kamiński, op. cit. s. 13. H. Rowid, op. cit.]

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.